
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Державне підприємство Український науково-дослідний інститут
медицини транспорту

ВІСНИК

МОРСЬКОЇ МЕДИЦИНИ

Науково-практичний журнал
Виходить 4 рази на рік

Заснований в 1997 році. Журнал є фаховим виданням для публікації основних
результатів дисертаційних робіт у галузі медичних наук
(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 (додаток 4) від 02.07.2020 р.)
Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації серія КВ № 18428-7228ПР

№ 2 (103)
(квітень - червень)

Одеса 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор **А. І. Гоженко**

О. М. Ігнат'єв (заступник головного редактора), Н. А. Мацегора (відповідальний секретар), Н. С. Бадюк, Є. П. Белобров, Р. С. Вастьянов, В. С. Гойдик, М. І. Голубятніков, А. А. Гудима, Ю. І. Гульченко, О. М. Левченко, Г. С. Манасова, В. В. Огоренко, Т. П. Опаріна, И. В. Савицький, С. М. Пасічник, Е. М. Псядло, Н. Д. Філінець, В. В. Шухтін

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Х. С. Бозов (Болгарія), Денисенко І. В. (МАММ), В. А. Жуков (Польща), С. Іднані (Індія), А. Г. Кириченко (Днепр), М. О. Корж (Харків), І. Ф. Костюк (Харків), М. М. Корда (Тернопіль), Н. Ніколіч (Хорватія), М. Г. Проданчук (Київ), М. С. Регеда (Львів), А. М. Сердюк (Київ), К. О. Талалаєв (Одеса)

Адреса редакції

65039, ДП УкрНДІ медицини транспорту
м. Одеса, вул. Канатна, 92
Телефон/факс: (0482) 753-18-01; 42-82-63
e-mail nymba.od@gmail.com
Наш сайт - www.medtrans.com.ua

Редактор Н. І. Єфременко

Здано до набору 24.06.2024 р.. Підписано до друку 28.06.2024 р. Формат 70×108/164
Папір офсетний № 2. Друк офсетний. Умов.-друк.арк. .
Зам № 2/9/15 Тираж 100 прим.

ISSN 2707-1324

©Міністерство охорони здоров'я України, 1999
©Державне підприємство Український науково-дослідний інститут медицини транспорту, 2005

MINISTRY OF HEALTH CARE OF UKRAINE

State enterprise Ukrainian Research Institute of Transport
Medicine

JOURNAL OF MARINE MEDICINE

Scientific and practical journal
It is published 4 times a year

Founded in 1997. The magazine is a professional publication of the main results of thesis's and
works in the field of medical sciences

(Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No. 886 (Appendix 4)
dated July 2, 2020)

Certificate of state registration of printed mass media series KV No. 18428-7228PR

No. 2 (103)
(April - June)

Odessa 2024

EDITORIAL BOARD

Chief editor A. I. Gozhenko

O. M. Ignatiev (deputy editor-in-chief), N. A. Matsegora (responsible secretary), N. S. Badiuk, E. P. Belobrov, R. S. Vastyanov, V. S. Hoydyk, M. I. Golubyatnikov, A. A. Gudyma, G. S. Manasova, V. V. Ogorenko, T. P. Oparina, I. V. Savitsky, S. M. Pasichnyk, E. M. Psiadlo, N. D. Filipets, V. V. Shukhtin

EDITORIAL COUNCIL

H. S. Bozov (Bulgaria), I. V. Denysenko (IMHA), V. A. Zhukov (Poland), S. Idnani (India), A. G. Kyrychenko (Dnipro), M. O. Korzh (Kharkiv), I. F. Kostyuk (Kharkiv), M. M. Korda (Ternopil), N. Nikolic (Croatia), M. G. Prodanchuk (Kyiv), M.S. Regeda (Lviv), A. M. Serdyuk (Kyiv), K. O. Talalaev (Odeca)

Address of the editorial office

Address of the editorial office
65039, SE UkrNDI for medicine of transport
Odessa, str. Kanatna, 92
e-mail nymba.od@gmail.com
Our website - www.medtrans.com.ua; herald.org.ua

Editor N. I. Yefremenko

Submitted for typing on 06/24/2024. Signed for printing on 06/28/2024. Format 70×108/164
Offset paper No. 2. Offset printing. Terms and conditions - print sheet. .
Deputy No. 2/9/15 Circulation 100 approx.

ISSN 2707-1324 ©Ministry of Health Care of Ukraine, 1999

©State enterprise Ukrainian Research Institute for Medicine of Transport, 2005

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ХОЗЛ У ХВОРИХ НА ПАТОЛОГІЮ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ

Одеський національний медичний університет

Author's Information

Matsegora NA -ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-1317-6190>

Науковий пошук з вивчення патогенетичної ролі ендокринної системи у формуванні дисбалансу функціонального стану респіраторної системи, торпідному перебігу загострень хронічних обструктивних захворювань легенів (ХОЗЛ) є вельми перспективним напрямком, оскільки відкриває нові шляхи диференційованої та більш успішної терапії даної групи пацієнтів.

Мета дослідження: вивчення чинників ризику формування коморбідного стану, що поєднує ХОЗЛ та патологію щитоподібної залози, й розробити саногенетичні шляхи удосконалення ранньої діагностики та лікування проявів гіпотиреозу в комплексному лікуванні хворих на ХОЗЛ у фазі загострення.

Методи дослідження: вивчення даних літературних джерел з обраного напрямку роботи.

Результати дослідження документують, що у хворих на ХОЗЛ розвиваються морфофункціональні зміни організму, які призводять до гіпоксичних явищ та порушень мікроциркуляції. Останнє грає важливу роль у формуванні вираженого дисбалансу функціональної активності бронхіального епітелію. При цьому вираженість депресії репаративної регенерації бронхіального епітелію визначається формою хронічного бронхолегеневого захворювання, а також рівнем секреції гормонів тиреоїдної лінії. що може сприяти виникненню ендокринної дисфункції, зокрема, гіпотиреозу.

Встановлено, що синдром низького трийодтироніну у хворих на ХОЗЛ є своєрідним “фактором обтяження” перебігу захворювання за рахунок формування більш глибокого порушення репаративної регенерації бронхіального епітелію (включаючи прокоагулянтну та фібринолітичну активність клітин епітелію) і підсилення імунного дисбалансу.

Доведено, що прогресування вторинного хронічного бронхіту у хворих гнійно-некротичними формами ХОЗЛ також характеризується формуванням ендокринного дисбалансу що супроводжується зниженням синтезу гормонів щитоподібної залози.

У хворих гнійно-некротичними формами ХОЗЛ встановлена залежність морфогенетичної активності лімфоцитів від ендокринного потенціалу крові (рівня тиреоїдних гормонів).

У той же час, доведена здатність фізіологічних концентрацій тиреоїдних гормонів потенціювати репаративну регенерацію бронхіального епітелію (включаючи лімфоцито-залежну стимуляцію), а також здійснювати імуномодуючий ефект у хворих з гнійно-некротичними формами ХОЗЛ в умовах дефіциту синтезу ендогенного трийодтироніну, що дозволило обґрунтувати доцільність застосування замісної терапії тиреоїдними гормонами як стимуляторами проліферативної активності епітелію бронхів та екстра імунного імунокоректора у подібних хворих.

Висновки. Використання трийодтироніну як модулятора функціональної активності клітинного імунітету та бронхіального епітелію (включаючи прокоагулянтну і фібринолітичну активність клітин) в комплексній терапії у хворих на ХОЗЛ показано в умовах формування у них синдрому низького трийодтироніну.

Література

ПЕРЕЛІК наукової (науково-технічної) продукції, призначеної для впровадження досягнень медичної науки у сферу охорони здоров'я, (далі – Перелік) випуск № 8 МОЗ України НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ. Державна

організація «Центр тестування професійної компетентності фахівців з вищою освітою напрямів підготовки «Медицина» і «Фармація» при Міністерстві охорони здоров'я України» (ДО «Центр тестування»). – 2022. – С.139-141.

Ключевые слова: хронічних обструктивних захворювань легенів, патологія щитоподібної залози, модулятор функціональної активності клітинного імунітету, бронхіальний епітелій, прокоагулянтна і фібринолітична активність клітин.

Key words: chronic obstructive pulmonary diseases, pathology of the thyroid gland, modulator of the functional activity of cellular immunity, bronchial epithelium, procoagulant and fibrinolytic activity of cells.

УДК 616.12/.24-056.7-057:656.61

О. І. Панюта, О. О. Добровольська, Н. І. Букрєєва, С. С. Івіна

ХРОМОСОМНІ АБЕРАЦІЇ У ПРАЦІВНИКІВ МОРЕ-ГОСПОДАРСЬКОГО КОМПЛЕКСУ З ПРОФЕСІЙНОЮ СЕРЦЕВО-ЛЕГЕНЕВОЮ ПАТОЛОГІЄЮ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ГЕНЕТИЧНИМ ПОЛІМОРФІЗМОМ

Одеський національний медичний університет

Authors' Information

Panyuta O. I. ORCID 0000-0002-8567 - 8441

Немає загальноприйнятих законів чи рішень, які б зобов'язували або забороняли морякам проводити генетичне тестування до або після рейсів. В даний час єдине генетичне тестування моряків, яке регулярно використовується – дослідження моряків ВМФ США з медичними цілями.

Військові медики США використовують цільове тестування з метою прогнозування можливих відхилень у стані здоров'я, а саме тестують:

(1) дефіцит глюкозо-6-фосфатдегідрогенази. У Сполучених Штатах, особливо серед афроамериканців, приблизно 10% чоловіків мають дефіцит цього ферменту. Особи з дефіцитом G6PD, які піддаються впливу певних тригерів, включаючи хімічні речовини в їжі або ліках, стрес, або певні бактерії чи віруси можуть мати гемолітичну анемію, що є небезпечними для життя. Одним із тригерів є вплив протималарійних препаратів, таких як *примахін* і *тафенохін*, які часто вводяться персоналу, розміщеному в певних регіонах. Інструкція Міністерства оборони вимагає для тест позитивних осіб обмежити їх перебування у країнах, що пандемічні з малярії, що, безумовно, що тягне за собою обмеження для служби на флоті.

(2) Також проводять тестування на носійство серповидно-клітинної анемії (sickle cell trait - SCT), спадкового захворювання крові, яке вражає до 3 мільйонів американців, з них 8% - 10% афроамериканців. Особи з SCT, при впливі несприятливих факторів флоту, включаючи стани, пов'язані з фізичним навантаженням, можуть захворіти і, в деяких випадках, померти.

Носії SCT, для зменшення ризику заподіяння шкоди, мають уникати «занепаду сил». Їм рекомендоване поступове збільшення активності, підтримання адекватної гідратації, забезпечення повноцінного відпочинку між тренуваннями, уникнення фізичних навантажень під час хвороби та уникнення середовища з низьким рівнем кисню або підвищеного тиску середовища. Ці обмеження були засновано відповідно до політики ВМС у 1969 року після смерті від фізичних навантажень чотирьох новобранців із позитивним результатом SCT.

Окрім генетичного тестування на G6PD та SCT, військові моряки досліджуються іншими способами. Наприклад, проводять збір анамнезу щодо сімейної історії захворювань